

Kázání při mši svaté o Zeleném čtvrtku

Mons. Petr Piřha

9. dubna L. P. 2020

Pozdrav a pokoj,

milovaní bratři a sestry,

i vám všem, kdo nesdílíte naši víru, ale budete číst toto dnešní kázání.

Otevíráme Svaté triduum, jsme sjednoceni k oslavě největšího tajemství našeho vykoupení. Děje se tak v situaci, kterou nikdo z nás nezažil. Musíme radikálně změnit provedení obřadů, mnohého se i zříct. Ne ve všech diecézích bylo možné dnes při dopolední mši posvětit oleje a kněží v nich jsou vyzváni užívat dál oleje loňské. Na Bílou sobotu nepřijdou katechumeni ke křtu. Obřady budeme sledovat přes média. Snad přitom pochopíme, jak uboze malá je skutečnost virtuální oproti skutečnosti reálné, tj. té, v které žijeme a konáme. Snad nám konečně dojde, že neexistuje virtuální hlad či žízeň, virtuální mráz a netrpíme virtuálním žárem, že není virtuální smrt. To všechno je strašlivě skutečné. Dostávám se k tomu, že letos budeme Velikonocemi procházet všichni nesmírně skutečně, že se nám při tom otevře země pod nohama a propadneme se do opravdového Kristova utrpení. V různém stupni jsme totiž schopni vidět za důstojností a krásou obřadů originální Kristovy Velikonoce. Jeho kříž nebyl se svícemi nesen a pozvedán jáhny v drahocenných dalmatikách ani okuřován kadidlem ze zlaté zdobné kadidelnice. Nesl ho sám, nevyspalý, zbitý, hladový, s trnovou korunou a poplíván smějící se chátrou. Takové vidění a prožívání Velikonoc je vyhrazeno jen vyvoleným mystikům, často označeným stigmaty, a do jisté míry také velkým umělcům. Dosti o tom, vstupme.

Starozákonní čtení nás uvádí do úděsného masakru. V každé rodině je mrtvý! Dovídáme se dále, že Izraelité jsou všeho uchráněni. Anděl zhoubce vynechá jejich domy, protože jsou označeny krví beránka, jeho zástupnou obětí. Jak tajemná bylina před námi vyrostе otázka: *Co bude naší zástupnou obětí?* Víme to, je to Kristus, Spasitel světa. Ale přece jen tu musí být něco našeho, zcela osobního. Písmo sv. říká, *že je to náš zkroušený duch, zkroušené, pokorné srdce.* To je v naší situaci snadné docílit, nemyslíte?

Pomysleme, že Mojžíš žádá dvě věci pro onu památnou večeři. Aby se shromáždila celá rodina, je-li malá, i společenství sousedů. Význam rodinné soudržnosti i širší pospolitosti pro přežití jsou jasné. Nehazardujme rodinu! Není to překonaný kulturní relikt. Je to pilíř přežití.

Dále od Izraelitů žádá, aby jedli ve spěchu a připraveni na cestu. Bylo to po západu slunce. Půjdou tedy do noci, neznámo kam, ale určitě z egyptského otroctví. Nesmějí se zdržovat ničím, musí vyrazit ihned. Ne, nesmíme přešlapovat, váhat, dohadovat se, dělat plány a kompromisy.

Druhé čtení je výpověď apoštola Pavla o předávání tajemství víry. Když kněz při proměňování pokleká, aby se klaněl, a vstane, osloví lid slovy: *Tajemství víry*. Lid odpoví vlastně vyznáním víry, ať už je jeho formulace jakákoli.

Eucharistie je nejvlastnějším pokladem Církve. O večeřadle, kde Ježíš jedl s apoštoly velikonočního beránka, říká jeden z Otců, že tam došlo *ke zrození kalicha*. Připomíná pak dvojí proměnění. Prvé, když Ježíš na svatbě v Káně proměnil vodu ve víno. Voda znamená běžný život, víno má navíc jiskru radosti. Ve večeřadle proměnil tento nápoj ve svou krev, aby tak potvrdil, že nám podává nápoj věčného života v radosti. Pečovat o víru a předávat úctu k tomuto tajemství je základem života Církve, tj. nás všech. Pamatujme na to stále. Jsme nositeli veliké pravdy, z níž vyvěrá veškerá naděje.

Dnešní Evangelium nás uvádí přímo k velikonočnímu stolu Ježíše Krista. Na rozdíl od ostatních evangelistů nemluví sv. Jan o proměnění chleba a vína v Tělo a Krev Páně. Zato zevrubně popisuje, jak Kristus umýval apoštolům nohy. Říká, že to udělal proto, že miloval svoje, kteří byli ve světě a projevil jim lásku až do krajnosti. Povšimněme si nejprve, že *říká svoje, nikoli svoje apoštoly*. Jsme totiž do výroku o jeho lásce zahrnuti i my. Umyl nohy i Jidášovi, i když věděl, že ho ještě ten večer zradí.

Umývat nohy svému pánu nebo tomu, o kom to poručil, byla práce otroka, který mohl být svým pánem beztrestně zabit. Kristus věděl, že bude zabit, a proto mluví o lásce do krajnosti. Z pohledu velerady tvrdým, ale spravedlivým trestem, jak to po mnoha staletích formulovali komunisté při politických procesech. Z pohledu Piláta vraždou. Z pohledu Boha a Církve královraždou, ano, zároveň i Bohovraždou.

Pro nás je zavazující, co Ježíš řekl apoštolům: *Také vy máte jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad. Bratři a sestry, ruku na srdce, jsme schopni a ochotni si navzájem sloužit? O krajnosti nemluví. Zamysleme se nad tím, protože právě v tom je ukryta veškerá vazebnost společnosti, která se bez ní, jak kolem sebe vidíme, rozpadá.*

Až skončí dnešní mše svatá, bude sklizen obětní stůl, umlknou zvony a budou zhasnuta světla, vezme kněz zakrytou nádobu s proměněnými hostiemi a na památku Kristova odchodu z večeřadla do Getsemanské zahrady odejde mlčky s věřícími do uchystaného místa, aby tam setrvali v tiché modlitbě. Vyjděme v duchu i my do hluboké noci, právě tak jako Mojžíš a Izraelité za Bohem a jako Kristus kvůli nám. Amen.